GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 134. 21. Sierpnia 1816.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — JX. Franciszek Nitsch Pleban Brzeźnicki w Cyrkule Tarnowskim, złożył dowód gorliwości swoiey w popieraniu założeń szkół trywialnych, przez wybudowanie w Brzeźnicy szkoły, w którey częścią sam, częścią przez przyiętego na koszt własny pomocnika, uczy 64 dzieci Religii, czytania i pisania po polsku, i szczepienia drzew owocowych. Nadto, zaopatruie on dzieci, Książkami szkolnemi, a nawet uboższych przyodziewa. Czyn ten piękny, zasłużył tak dalece na pochwałę, że C. K. Rząd Kraiowy wynagradzaiąc za to pomienionego Plebana, nietylko zaszczycił go osobnym czyn ten pochwalaiącym Dekretem, ale nadto, podaie go do publiczney wiadomości.

Z Wiednia d. 11. *Sierpnia.* — Odebraliśmy smutną wiadomość z Stra, niedaleko Padwy; że Franciszek Baron Hagende Alensteig, C K. rzeczywisty tayny Radca, i Szambellan, tudzież Kawaler W. Krzyża Ces. Austryackiego Orderu Leopolda, niemniey Prezes C. K. nadworney zwierzchney Policyi i Cenzury, etc. który tamże znaydował się dla poratowania zdrowia, umarł d. 1. b. m. na febrę nerwową. Monarchia Austryacka, utraciła w nim, naypięknieyszą ozdobę kraiu swoiego. Rzadko wydarza się kiedy, aby tak celuiące przymioty ducha i serca, iakie zmarły posiadał, w iedney osobie Urzędnika Stanu, połączone były. Tak w publicznem, iako i prywatnem pożyciu, działał ón, z równą bezinteressownością, iedynie iak przyiaciel ludzkości. Głęboko i powszechnie żałuią stratę tak szlachetnego męża, którego śmierć, wydarła zawcześnie Kraiowi, iego podrządnym, i przyiaciołom. Według własney woli zmarłego sprowadzono zwłoki iego do dóbr Hrabiego Thürheim, Weinbergu, położonych w Austryi, powyżey Ensy.

Z Wiedniu d. 10. *Sierpnia* 1816. — Względem prowincyi Illyryyskich wyszedł Patent następuiący. „My Franciszek etc. Postanowiliśmy, prowincye mocą traktatu z sprzymierzonemi Mocarstwami zawartego, pod nazwiskiem Illyryi odzyskane, iako to: Karniolę, Cyrkuł Villachski, Goerz, Küstenland, dawnieysze Littorale węgierskie, i krainę dawniey do Prowyncyalney Kroacyi należącą, zostawic na dal pod nazwiskiem Illyryi, przyłączyć do tegp obwody dawnieyszego Królestwa Włoskiego, Cividale i Gradiskę, tudzież Cyrkuł Klagenfurtski do tąd do Austryi średniey naleźący, i nową tę Illyryą wynieść na stopień Królestwa.

Oznaczamy przeto:

1mo. W Krolestwie Illyryyskiem będą dwa osobne Rządy Kraiowe, z których ieden, rozciągać się będzie na Xięstwa Karyntyi i Karnioli, a drugi na Küstenland, Hrabstwo Goerz i Gradiska, tudzież należącą do Illyryi część Prowincyalney Kroacyi.

2do. Względem herbu tego nowego Królestwa i mieysca, gdzie tenże w herbie Naszym Ces. Austryiackim; równie iako też, gdzie nowy tytuł Królewski w całym tytule Naszym, ma bydź umieszczony, nastąpi poźnieysze oznaczenie. Dano w Naszém głównem i stołecznem mieście Wiédniu dnia 3. Sierpnia 1816. od narodzenia Chrystusa, a panowania Naszego 25go roku.

(Podpisano)

FRANCISZEK.

Aloizy Hrabia Ugarte,
Król. Czeski naywyższy, i Arcyxiążęco Austryacki pierwszy Kanclerz.

Prokop Hrabia Lazański.
Kanclerz Nadworny.

Z własnego naywyższego rozkaz Jego C. K. Apost. Mości:
Fraeiszek Hrabia Guicciardi.

Przy nowo ustanowionym Rządzie Kraiowym w Laibachu, do którego należy Administracya Xięstw Karyntyi i Karnioli, ustanowił N. Pan Guberaatorem byłego do tąd C. K. Radcę Nadwornego i jeneralnego Dyrektora Policyi w Medyolanie Juliusza Hrabiego Strassoldo.

)(

Wiadomości zagraniczne.

Wyspy Zachodnio-Indyyskie.

Okręt który przypłynął z St. Domingo przywiozł z wysp Bohamskich wiadomość, że Krzysztof bardzo iest podeyrzliwym względem wszystkich przybywaiących obcych, i że się z wieloma z nich surowo obchodził. Właściciel iednego okrętu Amerykańskiego przybyły tam z Nowego Orleanu, miał być iak powiadaią, okuty w kaydany, i do więzienia wtrącony za to, że przywiozł listy do Jenerała Lee Amerykanina, który niedawno do Cap Henry popłynął, i iuż może szczęśliwie opuścił stolicę tę, Jego czarney Król. Mości. Mała liczba listów nadeszłych z St. Domingo, rozpieczętowana była przed odeyściem, i nie można było dowiedzieć się, czyli to było skutkiem rozkazów Rządu Haytyckiego, czyli też ciekawości iakowey osoby.

Ameryka Hiszpańska.

Według naynowszych wiadomości zdobył także Jenerał powstańców Boliwar po wzięciu wyspy Margarity, miasta Kumanę i Barcelonę. Zbroyną siłę iego liczono na 5000 ludzi. Jenerał Moxo Gubernator (Królewski) w Caracas opuścił to miasto, i La Guayrę, a główną Kwaterę swoią przeniosł do Puerto-Cabello, gdzie oczekuie powstańców. Według innych doniesień chciał Boliwar udać się naypierwey do Orinoco, i zdobyć ważną posadę Angusturę.

Hiszpaniia.

Powieszono znowu czterech Officerów, spisku ostatniego, a 15 innych wysłano do prowincyi Afrykańskich.

Wielka Brytaniia.

Jenerał Humbert przybył do Mexyku z wieloma Francuzkiemi republikańskiemi Officerami. Jenerał Mina, którego pierwey przytrzymano w Paryżu, a który potem siedział w Liverpoolu popłynął podobnież do Mexyku. Wielu Officerów zniknęło naraz w Londynie którzy byli emigrowali, i którzy tam przez czas długi bawili.

Portugaliia i Brazyliia.

Listy z Rio-Janeiro potwierdzaią bliski wyiazd Xiężniczek Portugalskich do Hiszpanii. Wypłynąć maią w ciągu miesiąca Czerwca.

Wyprawa składaiąca się z 4000 woyska Portugalskiego które świeżo z Lizbony nadciągnęło, wyruszyć miała d. 1. Czerwca z Rio Janeiro na rzecę La Plata. Prócz tego znayduie się 6000 ludzi w Kantonach na granicy Brazylskiey. Sądzą, że Portugalczykowie maią zamiar osadzić całą krainę na wschodnim brzegu rzeki La Plata wraz z Montevideo, stosownie do ugody zawartey świeżo z Dworem Hiszpańskim.

Francya.

Według doniesień z Carcassone z d. 22. Lipca, otrzymali dnia 20. t. m. wyrok swóy, spiskowi, uwięzieni w Carcassone. Sąd prewotalny Departamentu Aub, osądził z nich trzech na śmierć to iest Jana Beaux Chirurga, Jakoba Gardey byłego w służbie woyskowey, i Franciszka Bonney rolnika, a trzech na pięciolente więzienie, i karę pieniężnę 2000 franków. Pierwszym trzem, odczytano wyrok o godzinie 2giey po południu; a o 6tey byli straceni.

Gazety Bruxelskie piszą, iż wielu Jenerałów różnego stopnia, umieszczonych znowu w służbie czynney, przybyło nie dawno do Departamentów Francuzkich nad granicą leżących. Wszyscy polecone maią sobie dowodztwo w twierdzach, lub w całych okręgach; innych umieszczaią w inżyniieryi, lub artyleryi. Wszyscy maią osobliwe instrukcye od Ministra woyny. Spodziewaią się, dostać także Jenerałów-Inspektorów w Lille i w innych twierdzach Flandryi Francuzkiey.

Według dzienników Londyńskich utrzymuią przyiaciele Jenerała Savary w Paryżu, iż tenże, prosić miał przez będącego w Konstantynopolu Posła Francuzkiego, o pozwolenie, aby mógł wrócić do Francyi; Dziennik rozpraw, (Journal des Depats) dodaie przy tem tę uwagę: „Przyiaciele Jenerała „Savarry popełniaią wielki nierozsądek, ile że „przyiaciel ich, mógły tylko chyba na stra„cenie powracać do Francyi."

O straceniu Jenerała Mouton-Duvernet donoszą dzienniki Paryzkie pod d. 27. Lipca z Lugdunu co następuie:

Wszystkie woyska będące w Lugdunie, ustawione były równo ze świtem na przyrzeczu i na ulicach prowadzących do więzienia; wszystkie związki przez most na Sekwanie były wzbronione, a o kwadransie na godzinę 6tę, wysłany był oddział na mieysce zwane la

Quarantaine. Wkrótce potem wsiadł do powozu Jenerał, ubrany we fraku granatowym, w towarzystwie dwóch Księży prowadzony przez żandarmeryę. Stanąwszy na mieysce exekucyi wysiadł z powozu, w stałości umysłu, pomówił ieszcze kilka chwil ze spowiednikiem swoim, a potem stanął przed żołnierzy legii, którzy ustawieni w płutnie, na dany w iednymże czasie przez skazanego, i dowodzącego niemi Officera znak, wyrok spełnili."

Gazety Bruxelskie piszą iakoby Policya Paryzka miała znowu odkryć ostatnich dni Lipca spisek, z którego 60 osób przeszło, mianowicie między temi Jenerał Guillaume, Major byłey gwardyi młodzieży, Pion Pułkownik artyleryi, Ceruzier i niektórzy Kapitanowie i Porucznikowie, uwięzieni zostali.

Zjednoczone Niderlandy.

Gazety Bruxelskie zawieraią poniższy list Oyca S. Piusa VII. do Biskupa w Gent. „Wielebny Bracie! Pozdrowienie i błogosławieństwo Nasze Apostolskie. — Otrzymaliśmy list pod dniem 3. Października r. z. do Nas pisany, w którym powinszowawszy Nam szczęśliwego powrotu Naszego do Rzymu, donieśliście Nam z naywiększą dokładnością wszystko co się tylko wydarzyło względem przedmiotów religiynych w Królewstwie Niederlandzkiem osobliwie zaś podczas nowey Konstytucyi, i przesłaliście Nam wszystkie do tego należące dokumenta, abyśmy się lepiey mogli rozpatrzeć w tém wszystkiem, co się przedmiotu tego dotycze."

„Co do pierwszey części listu Waszego, oświadczamy Wam, że byliśmy szczególniey tknięci uczuciem i równie wdzięczni za dowód przywiązania Waszego, który Nam w liście swoim okazuiecie, iako też i za radość, którą podług listu Waszego mieszkańcy tamecznych Prowincyi na wieść o uwolnieniu Naszem, pokazali. Znamy ich stałe przywiązanie do S. Katolickiey religii i do Stolicy S. i iesteśmy im życzliwymi z nayczulszą miłością."

„Co się tycze drugiey części listu Waszego, nie możemy dosyć wychwalić gorliwości z iaką zdaiecie sprawę Stolicy Apostolskiey, z całey okoliczności. Przekonywa to Nas o wyśmienitym duchu, który Was i towarzyszów Waszych ożywia. Nie musieliście się dziwić temu, iż nie ztwierdziliśmy pierwey odebrania listu Waszego; Byliśmy bowiem wstrzymanymi mnogością zatrudnień, które na Nas ciążą, iakoteż równie potrzebą roztrząsania według zwyczaiu Stolicy S. tego wszystkiego coście Nam przesłali z ową rozwagą, którey wymagała ważność przedmiotów zawartych w rapporcie Waszym i w załączonych do niego dokumentach."

„Chociażbyśmy w tey mierze nic daley nie powiedzieli, zważycie przecież sami, iak bardzo musiał Nas zasmucić stan rzeczy, o których Nam sprawę dokładną zdaiecie. Nie widziemy potrzeby aby was, iako i resztę Biskupów prowincyi Waszych nauczać obowiązków, które przepisuie Wam w podobnych okolicznościach Wasz Urząd pasterski; gdyż bardzo dobrze widziemy, z iaką gorliwością czuwacie w sprawie Boga i Kościoła. Atoli, gdy mimo zasługi Naszey sprawuiemy w Kościele Boskim urząd, na który szczególnicy i z woli Bożey włożony iest obowiązek bronienia religii Katolickiey, i odwracania wszelkich niebezpieczeństw mogących zagrażać całey trzodzie Jezusa Chrystusa, ażeby tym łatwiey i bezpieczniey wytrwała w czystości wiary i obyczaiów, więc osądziliśmy, iż obowiązkowi temu nie potrafiemy lepiey, i z większą pewnością pomyślnego skutku zadosyć uczynić, iak że się do samego Monarchy Waszego udaiemy w celu poruszenia go, do uwolnienia wszystkich panowaniu iego podległych Katolików od zgryzot sumnienia, oświadczaiąc mu przyłożenie się ze strony Naszey, ażeby po uskutecznionem naradzeniu się z Nami, rota przysięgi, którą Katolicy wykonać maią, była tak ułożoną, ażeby zapewniła Rząd względem ich wierności i posłuszeństwa, nie narażaiąc sumnienia onychże. Uczyniliśmy to iuż, i oświadczyliśmy daley N. Królowi Niederlandzkiemu, że gotowi iesteśmy, osobę pełnomocnictwem zaopatrzoną, w krotce do Królestwa iego posłać, któraby przy Dworze iego zostaiąc, w sprawach kościelnych prowincyi Waszych czyniła tak, iak rozporządzać będziemy, rozdwoieniom w Diecezyi Waszey iak wiadomo, wciąż ieszcze trwaiącem, położyła tamę, iedność w umysłach przywróciła, i wszystkiem w szczególności Biskupom należną oddała znowu posłuszeństwo. Mamy tem więcey powodów spodziewać się pomyślnych skutków propozycyi Naszych, iłe że celem ich iest nie tylko postawienie Nas w stanie pełnienia obowiązków Naszych, ale też i zabespieczenie publiczney spokoyności, którą tak wysoko ceniemy."

„Wzywamy przeto i napominamy Was, i towarzyszów Waszych, ażebyście się tym celem podobnież do Króla udali, i spodziewamy się, że tym sposobem naylepiey uda się uprzątnąć zawady, według Naszych i Waszych życzeń z korzyścią religii Katolickiey. Pochle-

X 2

kiamy sobie że toż samo zupełnie osiągniemy także i przez Nancyusza, którego wyślemy do tamteyszego Królewstwa."

"To więc iest Wielebny Bracie, co Wam oznaymuiemy, oczekuiąc odpowiedzi Królewskiey. Prosiemy Boga, który iest siłą Naszą, ażeby Wam i innym Biskupom Królewstwa tego udzielił pomocy ramienia swoiego, które nie opuszcza Nas w żadney potrzebie. Daiemy Wam i całey trzodzie Jezusa Chrystusa powierzoney opiece Waszey z nayczulszą miłością, Apostolskie błogosławieństwo Nasze."

"Dano w Rzymie w S. Marya Magiore d. 1. Maia roku 1816 Panowania Naszego Papiezkiego 1790."

(Podpisano) Pius VII.

Niemcy.

Ces. Rossyiska Kommissya likwidacyina w Frankfurcie, wypłaciła iuż bezpośrednie znakomite Summy Kraiom Niemieckim okręgu Rossyiskiego za utrzymywanie woysk Ces. Rossyiskich i dostawienie żywności do składów woyskowych w czasie ostatniey woyny; tudzież zapewniła, zupełne zaspokoienie wszelkich późnieyszych należytości.

Turcya.

Naynowsze listy z Konstantynopola z d. 10. p. m. przynoszą nam pocieszną nowinę że zchwytano trzy okręty z owych, które w skutku buntu ostatniego z Tunis uszły, i których pokazanie się na morzu środziemnem i na Archipelagu tyle wzniecilo obawy pomiędzy spokoynymi żeglarzami. Jeden z tych okrętów schwytany został; w porcie Modonskim (w Morei) drugie zaś dwa w St. Jean d'Acre) przy brzegach Syryi). Osada obudwóch ostatnich okrętów składaiąca się blisko ze 400 ludzi, miała umknąć w głąb Kraiu i udać się w okolice Damaszku zapewne dla szukania służby u tamecznego Wielkorządcy, albo, gdyby im to odmówiono, dla powiększenia liczby włóczących się tam rozbóyników. Czwarty z tych rozbóyniczych okrętów (których ma bydź sześć) czatuie, według pogłoski rozsianey w Konstantynopolu, na żegluiące bez obawy okręty kupieckie między Smirną i Mityleną, i miał iuż opanować ieden francuzki okręt kupiecki. Obawiano się nawet o osobę Jey Królewic. Mości Xiężniczki Wales, którey okręt właśnie w tem sam znaydował się mieyscu, a P. Monteabrier, dowódca francuzkiey fregatty, na którey przypłynął do Tenedos Poseł francuzki Markiz de Riviere, oczekiwał tylko nadeyścia Kuryera z Smirny, ażeby, gdyby się wieść owa potwierdzić miała, opuścić mógł natychmiast port Konstantynopolski, i krążyć przeciwko owemu okrętowi Barbaryyskiemu. Atoli naynowsze doniesienia z Smirny nie tylko żadney nie czynię wzmianki o podobnem niebezpieczeństwie na morzu tamecznem, ale nawet donoszą, że Jey Królewic. Mość Xiężniczka Wales d. 23 Czerwca do wyspy Scio przypłynęła, a z tamtąd dnia następuiącego w dalszą puściła się żeglugę do brzegów Syryyskich, dla dopełnienia swego zamiaru, podróży do Jerozolimy.

Rozmaite Wiadomości.

Pani Krüdener znana z swoich iuż dawniey ieszcze założonych w Szwaycaryi ćwiczeń religiynych, usiłowała od czasu niemałego ćwiczenia te religyyne odbywać ciągle z niezmordowaną gorliwością na granicy W. Xięstwa Badenskiego w tak zwanym mieyscu Hoernlein; ściągnęła ona przez to, nie małą uwagę na siebie, osobliwie gdy niedawno iedney Niedzieli, rozpoczęła modlitwy swoie pod gołem niebem na małym wzgórku; iakoż zeszła się z różnych okolic Szwaycaryi, Alzacyi, i Niemiec zgraia ludzi rożnego Stanu i wyznania tak dale, ce że się tam około Tysięca osób znaydowało. Rząd W. Xięstwa Badenskiego położył iednak tamę temu religiynemu nieładowi mądrem rozporządzeniem, przez wydanie okólnika ze strony Ministerium wewnętrznego, do wszystkich władz duchownych i swieckich aby ogłosiły we wszystkich gminach, że od tąd nikomu nie iest wolno, obecnym bydź nabożeństwu tėy teraz aż nad to bogoboyney kobiety, i że nawet obcy pielgrzymi w tym celu przybywaiący nie maią bydź dopuszczonymi. Będzie więc tym sposobem przymuszoną; opuścić także i tuteysze okolice, i iak się zdaie tė religyine widowisko swoie w innem iakowem mieyscu otworzyć, chociaż ta, nie będzie mogła mieć nigdzie trwałego pobytu. Nie było by to rzeczą niegodną potrafić rozwiązać zagadkę, iaki cel założyła sobie właściwie ta osobliwsza Kobieta, i iakie zamiary może mieć przy tėm, według zdrowego rozsądku.

Doktor Chladek C. K. Okulista dla Galicyi, znayduie się iuż od 20. b. m. Sierpnia w Czortkowie. Wszystkich ubogich, chorych na oczy, których Dominia do niego tamże posełać maią, leczyć będzie bezpłatnie.
